

UNIVERSITEIT•STELLENBOSCH•UNIVERSITY
jou kennisvenoot • your knowledge partner

**'n PERSPEKTIEF OP AFRIKAANS
JOHAN COMBRINK GEDENKLESING
VRIENDE VAN AFRIKAANS**

H RUSSEL BOTMAN

7 FEBRUARIE 2007

DIE APARTHEIDSMUSEUM

Die Museum se hardste kreet is die onreg wat in die naam van Afrikaans gepleeg is

Die wetgewing

Die skellende plakkate teen Afrikaans

Die kinders in die strate van Soweto

Die skote ... die bloed

Die foto van Hector Petersen

1976: n Studenteraadslid by UWK

Taak: Skakelbeampte

Na Hector Petersen het alles verander

Die morele basis van 'n moedertaal verloor

Wat het taal met moraliteit te doen?

As jy voor God nie meer kan regverdig
wat in naam van jou eie taal gebeur nie.

EN TOE VOLG DIE STRYD

'n Morele Stryd: Geregtigheid

'n Taalstryd: Privatiseer die taal

'N VERHAAL OM TE VERTEL

My kinders wou verstaan.

Toe beseft ek: Daar is 'n geslag van ons

En: ons almal se kinders is nou op hoërskool en op universiteit

'n Nuwe geslag het dieselfde storie gehoor

Hulle is die mense wat deur die US gewerf word

IEMAND SKULD DIE INKLUSIEWE JEUG DIE INKLUSIEWE WAARHEID

Dat daar Afrikaanssprekendes in die stryd teen Apartheid was:

Dat die kerk wat die teologiese veroordeling van Apartheid
gedoen het, Afrikaans was

Die N G Sendingkerk (die grootste swartkerk in die
Weskaap)

Dat daar 'n trotse tradisie van Afrikaanse protes-letterkunde
bestaan

HIERDIE TAALSPANNING HET INTUSSEN GEVOLGE OPGELEWER

Enkeltalige Afrikaanssprekendheid

Etnosentriese Afrikaanssprekendheid

Afrikaans en Afrikanerskap as wissel terme

Hierdie model kom uit die pigmentokratiese benadering van 1976

Die noodlottige band: Ons betaal, ons bepaal

'n Direkte etnosentriese ekonomiese band hier aan Afrikaanssprekendheid gekoppel

Glokale Afrikaanssprekendheid

Heen en weer tussen Engels en Afrikaans -
My dogter op Kersdag in Somerset Wes
Hulle lewe gemaklik in 'n geïntegreerde taalwêreld

Afrikaanssprekendheid met variante

Taaldiversiteit binne een taal: taalvariasie

Afrikaans as tuiste vir almal van Durbanville tot
Manenberg+

Taalverskeidenheid binne Afrikaans

Eerstetaalsprekers en tweedetaal sprekers in
Afrikaans:

Afrikaanssprekendes teen alle vreemdelinge haat

Insluitend van 'n ander Afrika-taal

'n Afrikaanssprekendheid wat nie-rassigheid
ondersteun

DIE US SE PERSPEKTIEF

Gevestig in die Strategiese Raamwerk

Erkenning van die US se deelname aan die onreg van die verlede

Verbintenis tot regstelling in die toekoms

Die Strategiese Raamwerk bring ruimte vir die herstel van die morele basis van Afrikaans

Die US dit gaan nou operasionaliseer/praktyke daarvan skep

DIE US SE PERSPEKTIEF (2)

Visie 2012 pt 5

Bevordering van Afrikaans in 'n meertalige konteks

Afrikaans bestaan in verhouding tot ander tale

Die Profiel van 'n Afgestudeerde (Leer- en Onderrigbeleid)

Verbintenis tot Toegang met Sukses

Bestaande Taalbeleid word vir hersiening oorweeg

INSTITUSIONELE PROSES:

Raadsgesprek op 17 Februarie 2007

Die Konseptuele Raamwerk by die Senaat op
23 Februarie 2007

Met instemming van Senaat dien dit by die Raad op
12 Maart 2007

Op basis van die Raamwerk volg die werk aan die
taalbeleid

INSTITUSIONELE HERSIENING

US Raad

Instemming van die Senaat

Deelname van Statutêre Liggame

HOE DOEN MENS DIT?

Strewe na 'n verantwoordbare middelgrond
(Taalwoordvoerderstuk van 24 Maart 2006)
Dit is ons gesamentlike uitdaging

INSTELLINGS DRA VERANTWOORDELIKHEID

Nie alles wat na taal klink, gaan oor taal nie
Mense **leef** ook in instellings: godsdienstig,
akademies, kultureel, ens

Juis daarom is sulke instellings sferes van eenheid
Gevoelens van vervreemding

Wat wil ons bereik:

Die grondwetlike nie-rassige en nie-seksistiese
eenheidsgemeenskap

Na Apartheid moet sulke instellings ook geregtigheid lewer

1: Politieke geregtigheid

Die meerderheid sien om na die minderheid

2: Ekonomiese geregtigheid

Die welvarendes sien om na die armes

UNIVERSITEIT•STELLENBOSCH•UNIVERSITY
jou kennisvenoot • your knowledge partner

Baie dankie

Die normatiewe uitdaging

- Die oorkoepelend uitdaging is om die werklikheidswaarde, -persepsies en -ervaring van Afrikaans (deur 'n inklusiewe Suid Afrikaanse gemeenskap) te transformeer – in tipiese ‘transformasie terminologie’, ‘to something completely different and distinctly better to what it was before’
- Op normatiewe vlak gaan dit dus daarvoor om:
 - ‘n ander en positiewe waarheidsdefinisie aan die rol van Afrikaans as bemagtigende instrument te gee
 - Om, gesien die behoeftes van die inklusiewe Suid-Afrikaanse gemeenskap, hulle in staat te stel om Afrikaans instaatstellend as ‘good’, dws in diens van die gemeenskap, te kan ervaar
 - Om Afrikaans as welvaartskeppend instrument in meertalige konteks, vir die gemeenskap as geheel te posisioneer – nie net beperk tot welvaartskepping vir ‘n relatief klein, histories-bevoordeelde groep nie
 - Om die estetiese waarde van Afrikaans – moonlik as epistemologiese uitkoms van transformasie itv waarheids-, ‘good’- en welvaartskepping – ingrypend te verruim